

Kvalita ve vzdělávání

Co je to kvalita?

Kvalitou (vzdělávacích procesů, vzdělávacích institucí, vzdělávací soustavy) se rozumí žádoucí (optimální) úroveň fungování anebo produkce těchto procesů či institucí, která může být předepsána určitými požadavky (např. vzdělávacími standardy) a může být tudíž objektivně měřena a hodnocena

Význam hodnocení kvality

- Zdroj záruk pro stát (poskytovatele finančních prostředků) a pro další účastníky o tom, že s vynakládanými finančními prostředky je nakládáno co nejefektivněji a nejzodpovědněji.
- Podklad pro akreditaci
- Podklad pro financování
- Prostředek stálého zdokonalování
- Podklad pro zdokonalování managementu školy nebo její součástí.

Mechanismy zabezpečování kvality

- Hodnocení kvality – systematické posouzení

Vnitřní (internal evaluation), vlastní (self evaluation)

Vnější hodnocení (external evaluation)

- Akreditace (programová x institucionální)

Nástroje hodnocení

- Bench-marking
- TQM (total quality management)
- EFQM (European Foundation Quality Model)
(předpoklady, výsledky, zpětná vazba, inovace a učení se)

TQM instituce	Tradiční instituce
<p>Orientace na zákazníka</p> <p>Zaměřením na prevenci problémů</p> <p>Investice do lidí</p> <p>Má strategii pro zvyšování kvality</p> <p>Řeší stížnosti jako příležitosti ke zlepšení</p> <p>Má plán zlepšení kvality</p> <p>Vedení řídí kvalitu</p> <p>Proces zlepšování kvality zahrnuje všechny</p> <p>Lidé vytvářejí kvalitu-kreativita je podporována</p> <p>Je jasno o rolích a odpovědnostech</p> <p>Má jasné hodnotící strategie</p> <p>Vnímá kvalitu jako prostředek zlepšení uspokojení zákazníka</p> <p>Dlouhodobé plánování</p> <p>Kvalita je chápána jako část kultury</p> <p>Kvalita je rozvíjena v souladu s vlastní strategií</p> <p>Má jisté poslání</p>	<p>Orientace na vnitřní potřeby</p> <p>Zaměřením na zjištění problémů</p> <p>Systematicky nerozvíjí sbor</p> <p>Chybí strategie kvality</p> <p>Stížnosti jsou nepříjemné</p> <p>Nemá plán zlepšení kvality</p> <p>Vedení kontroluje kvalitu</p> <p>Proces zlepšování kvality zahrnuje jen vedení</p> <p>Procedury a pravidla jsou důležité</p> <p>Role a odpovědnosti jsou vágní</p> <p>Nemá žádnou systematickou hodnotící strategii</p> <p>Vnímá kvalitu jako prostředek snižování nákladů</p> <p>Krátkodobé plánování</p> <p>Kvalita je chápána jako obtíž</p> <p>Kvalita plní záměry vnějších hodnotitelů</p> <p>Chybí poslání</p>

Problémy spojené s hodnocením

- Nedostatečná informovanost pracovníků institucí, nepochopení účelu hodnocení kvality, nedůvěra k možnému přínosu jejich hodnocení.
- Malá nebo někdy dokonce žádná koordinace ve vyžadování různých podkladů pro každý účel hodnocení kvality zvláště.
- Vyžadování příliš velkého dodatečného pracovního nasazení při hodnocení instituce.
- Neúměrná kárná opatření vedoucí k zakrývání chyb, případně různým podvodům.

Správní a legislativní rámec

- Školský zákon (vnitřní i vnější)
- Zákon o státní kontrole (inspekční činnost)
- Vysokoškolský zákon (vnitřní i vnější)
- Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.
- Vyhláška č. 17/2005 o podrobnějších podmínkách České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti
- Vyhláška č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu

Vlastní hodnocení školy

Rámcová struktura vlastního hodnocení školy

- a) cíle stanovené v koncepčním záměru, ŠVP, jejich reálnost a stupeň důležitosti
- b) posouzení způsobu plnění cíle
- c) prověření oblastí a návrh opatření
- d) účinnost opatření

Oblasti hodnocení

- a) podmínky ke vzdělávání
- b) průběh vzdělávání
- c) podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči a dalšími aktéry
- d) výsledky vzdělávání (uplatnitelnost absolventů)
- e) řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- f) úroveň výsledků (přidaná hodnota)

Vnitřní evaluace vysokých škol

- Dlouhodobý záměr vysoké školy
- Výroční zpráva o činnosti

Podle zákona o VŠ obsahuje:

- Přehled činnosti v kalendářním roce
- Výsledky hodnocení činnosti
- Změny vnitřních předpisů a změny v orgánech vysokých škol,
- Další údaje stanovené správní radou

Výroční zpráva o hospodaření:

- Roční účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených
- Výrok auditora k závěrce
- Přehled o peněžních příjmech a výdajích podle zdrojů,
- Vývoj a konečný stav fondů
- Stav a pohyb majetku a závazků
- Úplný objem nákladů v členění na náklady pro plnění činností doplňkových a ostatních.

Vnější hodnocení

- Oblasti: veřejnosprávní, pedagogické
- Česká školní inspekce (výroční zpráva), zřizovatel
- Akreditační komise,
- MŠMT – výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy
- Krajský úřad – zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy
- Mezinárodní evaluační aktivity

Česká školní inspekce

- Organizační složka státu
- Ústředí české školní inspekce, inspektoráty
- Výkon činnosti na základě hlavních úkolů, podnětů, stížností a petic

Oblasti:

- Získává a analyzuje informace o vzdělávání
- Zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání
- Zjišťuje a hodnotí naplnění ŠVP
- Vykonává státní kontrolu dodržování právních předpisů
- Vykonává veřejnosprávní kontrolu – využívání finančních prostředků

Akreditace (zákon č. 111/1998 Sb.)

- udělení určitého statutu, schválení a uznání určitého postavení a někdy také oprávnění k určité činnosti
- Základem hodnocení jsou:
  - struktura studijních plánů a požadované znalosti;
  - personální zabezpečení studijních programů na standardní dobu studia;
  - vědecká a výzkumná, vývojová, umělecká nebo další tvůrčí činnost;
  - kvantitativní i kvalitativní úroveň podpůrných zdrojů studia (přístroje, knihovny, informační technologie).

Akreditační komise

- má 21 členů
- předsedu, místopředsedu a členy komise jmenuje vláda na návrh ministra na 6 let, max. na 2 funkční období
- zasedá nejméně 3-krát ročně
- pečuje o kvalitu VŠ vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvorčí činnost VŠ
  - hodnotí činnost VŠ a kvalitu akreditovaných činností a zveřejňuje výsledky hodnocení
  - posuzuje a vydává stanovisko k dalším záležitostem vysokého školstva, které ji předloží ministr

Děkuji za pozornost 😊